

VALLAKAJA

LAEVA VALLA INFOLEHT

Nr 01 / jaanuar-märts 2013

„LAEVA
VALLAVOLIKOGUS“

„LAEVALASED
LAIAS MAAILMAS“

„TEGEMISED LAEVA
PÕHIKOO LIS“

„TEGEMISED LAEVA
LASTEAIAS“

„PERETOETUSEST“

Alates jaanuarist teisest poolest on Laeva vallal uus vallavanem. Vallakaja toimetus tegi juttu uue vallavanema Kalev Kurs'iga.

Austatud vallarahvas!

On saanud trdtsiooniks, et uus vallavanem tutvustab ennast vallalehe veergudel.

Sündinud olen siinsamas naabruses asuvas Koogi külas 31.08.1957. a. Seal, Laeva jõe kaldal, on mu kodu ka praegu. Seega võiksime üksteist teada ja tunda juba ammu, aga kahjuks lahutab meid maakonna piir. Seepärast tuntakse mind Jõgevamaal rohkem kui siinkandis.

Kooliteed alustasin kodu lähedal Saadjärve 8 - klassilises koolis, mis oli tol ajal sama suur kui Laeva kool praegu. Kui toimus kolhooside ühendamine ja likvideeriti kohalik „Leninlik Tee“ kolhoos, kus esimeheks oli pikki aastaid minu isa Kalju Rebane, hakkas hääbuma ka kool. Kui kool tehti algkooliks, tuli meil valida endale uus kool. Minul ja enamusel meie küla poistel sai selleks Puurmani Keskkool. Seitsmendas klassis asusin õppima juba Puurmanis ja lõpetasin selle kooli 1975. aastal. Keskkooli klassides õppis meiega koos ka palju Laevas ja Sinikülas elavaid lapsi.

Peale keskkooli lõpetamist astusin Eesti Põllumajanduse Akadeemia Zooseneri teaduskonda, mille lõpetasin 1980 aastal. Töötamist alustasin Alatskivi sovhoosis veisekasvatuse zootehnikuna. Alatskivi kandist on pärit ka minu abikaasa Eve, kellega õppisin EPA-s ühel kursusel. Tol korral olid Laeva ja Alatskivi sovhoosid omavahel partnerid ja 1982. aasta kevadel käisime siin Laeva sovhoosi uues ja uhkes kontoris kokkuvõtteid tegemas.

1982.a. tuli esimees kodukohast järgi ja kutsus mind Saadjärve kolhoosi peazootehnikuks. Selles ametis töötasin kuni kolhooside likvideerimiseni ja edasi valiti mind Elistvere ühistu esimeheks, kus töötasin 6 aastat. Peale selle töötasin veel kolm aastat Kureoja Jõusöödatehase ja sigalakompleksi juhatajana. 2000. aasta sügisel kutsuti mind Peipsi äärde Palale vallavanemaks. Vallavanemana töötasin Palal 7 aastat. Pala vald on küllaltki sarnane Laeva vallaga. Samuti väike vald maakonna äärel. Palal olnud aegadel sai Pala Põhikool renoveeritud ja kool sai ka juurdeehituse, samuti said uued ruumid raamatukogud ja õpilaskodu. Sealt on mul meenutada palju häid mälestusi ja tegemisi. Palal oli mul rahvaga väga hea kontakt ja kõike oli lihtne ellu viia. Tean, et Pala rahvas arvab samuti.

Alates 2007 aasta sügisest töötasin Tabivere vallas abivallavanemana. Olen Tabivere Vallavolikogu liige ja kuni eelmise suveni vallavolikogu esimees.

Jõgevamaal töötatud aastatel on minule usaldatud ka mitmeid ühiskondlikke ameteid. Olen praegugi Jõgevamaa spordiliit „Kalju“ president, Jõgevamaa koostöökoja juhatause esimees ja Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu Jõgevamaa projektide hindamiskomisjoni esimees. Samuti olen valitud Puurmanis asuva jahiselts „Gustav“ tegevjuhiks. Tihti olen pidanud üritustel Kalevipoega mängima. Tähtsam Kalevipoeg olin eelmisel aastal Kalevipoja vastuvõtul, mis toimus Tartus Ateena keskuses ja kuhu olid kutsutud edukad inimesed erinevatest kohtadest ja erinevatelt elualadelt.

Praegu püüan end kurssi viia Laeva valla elukorraldusega. Mulle on lühikese aja jooksul silma jäänud, et kõik vajalik on olemas. Suure väärtusega on oma kool ja tundub, et seal on kord majas. Minu arvates on oluline, et lapsed saaksid põhihariduse oma kodu lähedal. Hästi positiivse mulje jättis spordihoone, kus on vajalik riistvara ja ruumid olemas peaaegu igale spordialale. Kasutamise aktiivsus võiks muidugi suurem olla. Laevas on korralik lasteaed, kuhu võib julgelt oma lapsi hoida tuua. On olemas perearst, hambaarst ja juuksur. Kultuurielu edendamiseks on olemas kenasti remonditud hubane kultuurimaja. Sinna oleks küll rohkem tegevusi organiseerida vaja. Hea on, et kultuurimajas on oma koha leidnud ka noortekeskus. Siin on hästi komplekteeritud raamatukogu, mis on vanim Tartumaal.

Vallas on olemas ka palju edukaid ettevõtjaid, kes tunnevad muret valla arengu pärast. Tänu ettevõtjatele on enamasti kõik, kes tööd soovivad teha, saanud ka endale töökoha. Suur töödandja on muidugi Laeva Meierei.

Tänapäeval on võimalik hoolega projekte koostades ja Euroopa Liidu fondidest raha saades maaelu paremaks muuta. Arvan, et Laeva vallas on palju ära tehtud ja on võimalus ka paljut paremaks muuta. Siin - seal tahab mõni valla hoone kõpitseda, on vaja ellu viia uusi projekte. Kindlasti on vaja suuremat tähelepanu pöörata heakorrale. Olen kindel, et eelpool mainitud ideed ja ka uued tegemised teostuvad koostöös kõigi valla elanikega. Loomulikult oleme valla töötajatega siin igati abiks ja ka eestvedajaks.

Kalev Kurs
Vallavanem

LAEVA VALLAVALITSUSES

Vallavolikogu 18. detsembri 2012. a istungil:

- vabastati vallavalitsuse liikme kohustest Ülle Varblane;
- kinnitati vallavalitsuse uueks liikmeks Maire Jõgi;
- võeti vastu määrus "Eluruumi alaliste kulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel";
- võeti vastu määrus "Maamaksümäära kehtestamine ja maksusoodustuse andmise kord."
- muudeti Laeva Vallavolikogu 31.01.2012. a otsust nr 97 "Riigimaale hoonestusõiguse seadmine" muutmine;
- otsustati tuvastada peremehetuks ehitiseks Laeva vallas Kärevere külas asuv veetorstik;
- haridus-, kultuuri- ja noorsookomisjoni koosseisust arvati välja Marge Prigo, Harri Orro ja Tauri Tamm, uuteks komisjoni liikmeteks kinnitati Ilona Piirimägi, Virve Saarma ja Endel Sõster;
- võeti vastu määrus "Kohalike teede teehoiukava kinnitamine aastateks 2013-2015."
- võeti vastu määrus Laeva Vallavolikogu 20.12.2011. a. määrusega nr 50 vastu võetud "Laeva valla arengukava aastateks 2012-2025 vastuvõtmine" muutmine ja uue redaktsiooni kinnitamine;
- lõpetati Laeva valla 2013. a eelarve vastuvõtmine, I lugemine. Eelarve projekt suunati avalikule väljapanekule parandus-ettepanekute tegemiseks.

Vallavolikogu 15. jaanuari 2013. a istungil:

- kuulati vallavanem Aare Olgo selgitust olukorra kohta, miks ta tagasi astub;
- toimus vallavanema valimine. Vallavanemaks valiti

Kalev Kurs;

- võeti vastu Laeva valla 2013. a eelarve.

Vallavolikogu 29. jaanuari 2013. a istungil:

Enne päevakorra kinnitamist anti üle volikogu esimehele viie volikogu liikme poolt allkirjastatud avaldus, milles allkirjutanud annavad volikogu esimehele võimaluse Koks-i § 461 järgselt ametikohalt tagasiastumiseks. Ettepanekuga mittenoostumisel soovivad nad, et käesolevat avaldust käsitletaks umbusalduse avaldusena, mis lülitataks järgmise istungi päevakorda.

- võeti vastu otsus "Laeva vallavalitsuse struktuuri ja koosseisu kinnitamine ning vallavalitsuse liikmetele töötasu maksimine";
- võeti vastu otsus "Vallavanem Kalev Kurs'ile isikliku sõiduauto kasutamise kulude hüvitamine 2013. eelarveaastal";
- võeti vastu otsus "Vallavanema kohuse-täitjale lisatasu määramine";
- võeti vastu otsus "Väänikvere tee 5 (katastriüksus 38301:002:0448) jagamisel detailplaneeringu alusel tekkivatele katastriüksustele sihtotstarvete määramine."

Vallavolikogu 26. veebruari 2013. a istungil:

Volikogu istung ei toimunud, kuna päevakorra kinnitamine ei saanud poolthääletenamust.

*Juta Mäesepp
volikogu metoodik*

TEGEMISED LAEVA LASTEAIAS

Ööpidu. Lasteaia üheteistkümnnes ööpidu „Loomade tantsuõhtu“ algas 7. veebruari õhtul kokkutulnud loomade paraadiga. Igaüks sai näidata oma loomakostüümi ja end tutvustada. Liikumis- ja osavusmängude järel selgus, et väike grupp loomi polegi peole jõudnud. Kadunud külalised leiti kiiresti tänu kodunt kaasavõetud taskulampidele, mis pimeduses igat lasteaia toanurka valgustasid. Pärast küllatunud loomade (lasteaia vilistlaste) vahvaid etteasteid algas videodisko, kus koolilapsed õpetasid lasteaiastele uusi tantse. Õhtusöögiks pakuti puuvilju, salatit ja võileibu, mida lapsed ise tegid. Pidud jätkus hiljem lastele tuttavate loomamuinasjuttude põhjal koostatud viktoriiniga, võistlusmängudega ning populaarse taskulambi diskoga. Peole saabusid ka üllatuskülalised teisest rühmast, kes esitasid lastele vahva kaasahaarava nukuetenduse „Hundi ja jänese talvekorter“. Pärast hilisõhtust kehakinnitamist ja hammaste pesemist vaatasid

lapsed ööfilmi „Jahihooaeg“, mis neile ka hea magusa une tõi.

Vastlapäev. Vanema rühma lapsed käisid vastlapäeval mäel. Öösel sadanud koheva lume pärast pidi pikka liugu laskma teel. Toimusid mitmed põnevad teatevõistlused poistele ja tüdrukutele eraldi. Lastele meeldis eriti slaalomisõit.

Väiksemad lapsed kelgutaskid lasteaia juures, sõidutades mänguloomi nii teel kui ka mäel. Toredaks võistluseks oli ämbrite täitmine lumega ja suurele mänguautole vilkurite meisterdamine. Vastlapäev lõppes hernesupi ja vastlakukli söömisega, iga laps viis koju vastladiplomi.

Sõbrapäev. Samal nädalal toimus ka lasteaia sõbrapäeva pidu. Mõlema rühma lapsed lugesid luuletusi ja laulsid sõprusest ning tantsisid oma sõbraga. Väga hea oli ka jäätist limpsida ja niisama juttu rääkida. Tugevalt kallistades kingiti üksteisele sõbrapäeva kaarte ja lubati juba õige pea õues kokku saada, et koos edasi mängida.

Eesti Vabariigi 95. aastapäeva aktus toimus 22. veebruari hommikul. Lapsed marssisid lippe lehvitades saali ja kuulasid tähtsate nägudega hümni, laulsid ja lugesid luuletusi kodust ja kodumaast. Külaskas oli ka vallavanem Kalev, kes tervitas lapsi ja soovitas neil hästi palju mängida, õppida ning vanemate sõna kuulata. Peo lõpus tantsisid kõik Kaera- Jaani, pistisid sünnipäevakommi pöske ja marssisid lippe lehvitades rühmadesse. Veebruarikuu lasteaias oli üritusterohke ja põnev.

*Merle Raiküla
Laeva Lasteaed - juhataja*

LAEVA KOOLILASTE TEGEMISED III VEERANDIL

Pikk talveveerand on märkamatult saanud ajalooks. Lisaks igapäevasele õppetööle toimus meil koolis palju erinevaid üritusi.

III veerandi alguses toimus Pangaliidu õppepäev VIII ja IX klasside õpilastele. Pangatööst rääkis vilistlane Veronika Saare. Õpilastele selgitati oskuslikku raha planeerimist. Nii mõnelegi oli üllatuseks, et pere tegelikud kulutused kuus on tihti suuremad kui pere sissetulek.

12.veebruaril oli meie koolis vastlapäev. Vastlapäeval tegime reesõitu. Sõitsime kelkudega mäest alla nii paarilisega koos kui ka üksi. Väga põnevaks kujunes teatevõistlus omavalmistatud suuskadega. Individuaalvõistlused toimusid ka pikima liu tiitlile. Kiiremad ja osavamad said diplomid ja maiustusi. Traditsiooniline kogu koolipere talispordipäev toimus ka sel aastal Vooremäel. Nooremate klasside õpilased lustisid kelgutades mäel, vanemad õpilased läbisid murdmaadistantsi. Elevust oli palju, sest kõrgete nõlvade ületamine pole just meile igapäevane kogemus.

Iga päev on olnud võimalus uisutada õpetaja Benno Kannela poolt rajatud liuväljal. Erinevalt teistest koolidest on meie kooli õpilastel võimalus kasutada talvel õuetundides kooli uiske ja suuski. Selgi aastal sai kool uut talispordivarustust. Tänu selle eest

kuulub Priit Raidveele ja Arvo Pennonenile .

Koolis on agar õpilasesindus eesotsas Cätriin Kalaveriga. Nende juhtimisel viidi läbi sõbrapäeva üritused ja poiste nädal. Poisid näitasid oma tantsuoskust popantsu gangnamstyle tantsimises. Spordihoones toimusid erinevad võistlused osavama poisi tiitlile. Noormeestele toimus terviseleeng. Väiksemad poisid meisterdasid mudeleid lego klotsidest. Valiti viisakam poiss. Külaskas käis ka robotiteater. Kogu koolipere vaatas etendust, kus tegelasteks olid robotid. Kõik õpilased said ka ise programmeerida. Natukene tööd arvutis ja juba vurasidki autorobotid määratud teed pidi. Kõikidele oli see väga vahva ja põnev kogemus. Osavõtt poistenädala üritustest oli rohkearvuline.

Nii nagu kõik eestimaalased nii ka meie tähistasime oma koolis Eesti Vabariigi 95. aastapäeva. Toimus pidulik kontsert-aktus. Direktor tunnustas kooli tänukirjaga iga klassi parimat õpilast. Õpetajatele jagati kooli tänukirju kohusetundliku töö eest, heade tulemuste eest õpilaste ettevalmistamisel konkurssideks, liiklusõpetuse ja jalgratturite koolituse läbiviimise eest koolis ja infotehnoloogia võimaluste aktiivse rakendamise eest õppetundides. Pidupäeva-tervituse tõi kooliperele abivallavanem Kaimo Puniste. Õpilastele pakuti maiustusi, personalile toimus direktori vastuvõtt.

Kooli laululapsed rõõmustasid vallarahvast oma vahvate lauludega aastapäevaaktusel kultuurimajas.

III veerand oli ka maakondlike olümpiaadide ja konkursside päralt. Oleme julged end võrdlema suurte koolide paralleelklasside võistkondadega. Meie kooli õpilased osalesid saksa keele konkursil „Autobahn“ , I – IV kl õpilased esinesid maakondlikul algklassiõpilaste luuletuste lugemise ja muinasjutuvestjate konkursil. I kl õpilane Maris Rammi saavutas muinasjutuvestjate konkursil I koha .

Emakeelenädalal toimus kauni käekirja võistlus, algklasside õpilaste emakeele olümpiaad ja loovtööde kirjutamise konkurss. Seekord pälvisid auhinnavõite rohkem poisid.

Kooli parimad õigekirjatundjad osalesid piirkondlikul õigekirjaolümpiaadil. Osaleti ka käsitöö- ja kodunduse olümpiaadil. V klassi ajalooviktoriinil saavutati tasavägisel konkurentsile hea tulemus.

Koolis on nüüd kaasaegse sisustusega arvutiklass. Õppeprotsessi kaasajastatakse pidevalt ja hulgaliselt õppetööd viiakse läbi arvutipõhiselt. Osaleti Ornitoloogiaühingu poolt korraldatud 7. kl linnuviktoriinil, üleeuroopalisel metsaviktoriinil, mis nõudis õpilastelt ka head inglise keele oskust. Meie kooli 3 õpilast pääses finaalvõistlusele. Huvitav oli osaleda saksa keele õpinguid tutvustavas interaktiivses mängus. Juba teist aastat osaletakse arvutipõhisel inimeseõpetuse viktoriinis. Meie koolist võtsid sellest osa kõik II ja III kooliastme õpilased.

Pikapäevarühma lapsed osalevad aktiivselt ajakirja „Hea Laps“ joonistusvõistlustel, kus III veerandil saavutas kool kokku 5 auhinnalist kohta.

Peagi seisab põhikoolilõpetajatel ees edasine koolitee

valik. Et otsuses oleksid kindlamad, selleks külastasid IX kl õpilased Intellektikamessi ja Kutshariduskeskuse lahtiste uste päeva. Kooli vilistlane Raido Kukkk tutvustas õpilastele sõjaväelase elukutse võimalusi.

Õpilaste ettevalmistamine konkurssideks ja olümpiaadideks nõuab nii õpilastelt kui ka nende juhendajatelt täiendavat tööd. Aitäh neile tehtu eest! Koolis toimus ka fotokonkurss „Talverüüs Laeva“. Konkursile laekus 23 fotot.

Veerandilõpu aktusel avaldati kiitust õpilastele väga hea ja hea õppimise, eeskujuliku käitumise ja eriteenete eest. Kolmanda õppeveerandil õppis koolis 55 õpilasest ainult viitele 8, neljale ja viitele 17. 10 õpilasel oli tunnistusel vaid üks rahuldav hinne. Õppeedukuse üle koolis võib vaid uhkust tunda. Loodan, et päikeseline koolivaheaeg annab lastele uut energiat kooliaasta edukaks lõpetamiseks.

IV veerandil kohtuvad klassijuhatajad kindlasti lapsevanematega koolis arenguestlustel ja ühisüritustel.

Ootan kõikidelt lastevanematelt tagasisidet kooli tegevusele rahuloluküsimustiku täitmise kaudu. Teie kõigi head ettepanekud kooli uue arengukava koostamisel on vajalikud.

„Üks lind ei ehita pesa, kaks on ikka pesa ehitajad“
(Hädemeeste vanasõna)

*Nadežda Niklus
Laeva Põhikooli direktor*

LAEVALASED LAIAS MAAILMAS

Alates 2013 aastast alustab Laeva valla infoleht uue rubriigiga – Laevalased laias maailmas. Esimene lugu viib meid Ameerikasse läbi Airi Enge silmade.

1994. aastal panin jala maale, mis minu üleskasvamise ajal oli minu ülisuure kodumaa vaenlane nr. 1 – Ameerika. Sellest ajast peale olen pikemate-väiksemate vaheaegadega elanud kord Eestis, kord Ameerikas. Võõrsile sattumine on kindlasti väga oluline mulle endale, ent nüüdsetes oludes on see tavaline, et mingit aega võõrsil elatakse. Siinkohal räägiksin ühest minule armsast paigast, mida Eestis ehk ei teatagi, küll aga meelitab see aasta ringi kohale miljoneid turiste üle kogu maailma. Minu teiste Ameerika kirjutistega saab lähemalt tutvuda aadressil www.engetranslations.ee. Head koosavastamist!

Sierra Nevada mäestiku pärl. Olen mõelnud, et meil kõigil peaks olema üks koht, kus viibides või millele mõeldes end hetkega paremini tunneme... Kui seda ei ole, tuleks see meil välja mõelda. Minul on siiski õnneks olemas üks täiesti reaalne koht - Tahoe järv Sierra Nevada mägede tipus.

„Meile öeldi, et see asub 11 miili kaugusel. Kõmpisime jupp aega tasamaal, kuni jõudsim meieni, mis sööstis püstloodis kuskil tuhande miili kõrgusele. Tippu jõudes vaatasime mäe teisele poolele. Ei mingit järve. Teisele

poolele laskudes ootas meid ees org ning järgmine mäetipp – seekord juba kolme-nelja tuhande miili kõrgusel. Vaatasime sealt jälle alla. Ikka ei mingit järve. Väsimusest ja higist leemendades istusime puhkama ning palkasime paar pilusilma siunama inimesi, kes meid tüsanud olid. Pärast puhkust aga oli meil taas jaksu ja tahtmist teekond uuesti jalge alla võtta. Rühkisime veel paar-kolm tundi enne, kui järv meie pilgule avanes – majesteetlik sinipalakas 6300 jala kõrgusel merepinnast, palistatud lumiste mäetippudega, mis omakorda kerkisid veel 3000 jala kõrgusele! Teekond ümber selle lahmaka ovaali võiks

olla tubli 80 või 100 miili. Imetledes selle tüünel pinnal briljantse täpsusega peegelduvaid mäeharju mõtlesin, et vaevalt saab maamunal kaunimat pilti leida." Nii kirjeldas oma teekonda Carson Cityst Tahoe äärde kuulus kirjamees Mark Twain oma Metsiku Lääne reisidele pühendatud kogumikus „Eemal tsivilisatsioonist" (inglise keeles „Roughing It", 1872). Järvest lahutavate mägede kõrguse ning hiina tööjõu kohalolu, rääkimata siis veel kasutamisega on kirjanikuhärra talle omaselt liialdanud. Ent need poeetilised võtted lubavad lugejal teekonna vaevalisust mõista. Samas järve ilu kirjelduses Mark Twain küll liialdanud pole – vastupidi, see jääb napiks.

21. sajandil saab Carson Cityst järve äärde 40 minutiga. Siiski annab siksakiline, peaaegu täies ulatuses 180-kraadiste kurvidega tee aimu, miks eestlased üht närvekõditavat lõbusõitu ameerika raudteeks kutsuvad. Mis aga Mark Twaini aegadest muutunud ei ole, on imetus-, õnne- ja tänutunne, mis saabujat järve esmakordsel silmamisel haaravad.

USA-s on Tahoe sügavuselt teisel, maailmamastaabis aga kümnendal kohal. Veekogu asub merepinnale isegi lähemal kui sellest itta jääv Carsoni org. Keskmiselt kõrguselt (1897 m) merepinnast naudib Sierra Nevada mäestiku pärl USA-s oma suuruskategoorias kõrgeima järve tiitlit.

Järvevesi on nii puhas ja selge, et inimsilmaga näeb lausa 21 meetri sügavusele. Veepinna temperatuur langeb siin veebruaris ja märtsis 4,5 kuni 10 kraadini, tõustes augustis ja septembris 18-21 kraadini. 213 m sügavusel püsib temperatuur aga aasta ringi 4 kraadi juures.

Järve põlisasukaks on kõrbes elutsev washoe hõim, kel oli tavaks suvise põrgupalavuse eest mägedesse pageda. Suvi oli suurepärase aeg kalapüügi, jahipidamise ning taimede kogumisega toiduvarude täiendamiseks. Arvatavasti oli just ilu see, mis järve nende spirituaalse elu keskmeks muutis. Eriliselt pühaks peeti Koopakaljut (Cave Rock). Seal toimusid hõimu pühad riitused, seal suhtlesid hõimuvanemad kõikvõimsate vaimudega. Sealt lasti teise ilma lahkunudel Tahoe vetes oma viimsesse koju triivida. Paraku ei kuulu Koopakalju enam hõimule, vaid USA Riigimetsale. 1962. aastal ehitati risti läbi kalju maanteetunnel, millele hiljem lisandus veel teinegi. Peale liikluse tekitasid põlisrahvale pikka aega meeolehärra mägironijad, kes peavad Koopakalju tippu vallutamist suureks saavutuseks. Kuna nende varustus kivipindi murendas, saavutas hõim vähemalt selle, et keegi nende pühal mäel enam mägironimist harrastada ei saa.

Esimene valge mees, John C. Freemont, saabus järve äärde 1844. Alates 1848. aastast vooris California kullapalaviku, aga ka Virginia City hõbedapalaviku ajal siitkandist läbi arvukalt õnneotsijaid ja uusasunikke. Virginia City Comstock Lode'i kaevanduse tarbeks langetati põlispuid sellisel kiirusel ja sellises ulatuses, et järv sattus lausa ökokatastroofi äärelle. Saatuse ironiana aga said hõbedavarud siiski varem otsa.

1853. aastal nimetati järv tollase kubeneri järgi Bigleri järveks. Põlisrahvas tekitas see küll paksu pahameelt, aga vana nime sai järv tagasi alles 1945.

aastal. Washoede keeles tähendab „Tahoe" suurt vett ning nende endi nimetus „siin elavat rahvast". „Maarahvana" saame me sellest suurepäraselt aru

1864. aastal asutati Tahoe linn, mille põhiasukateks suvitajad Virginia Cityst. Nendele järgnesid San Francisco kröösused, kellel jutud mägijärve ilust kõrvust mööda ei läinud. Aastatel 1890-1916 peatusid suvitajad peaaesjalikult puhkekeskustes. Tuntuimat neist, Tallaci kuurorti, kutsuti lausa „maailma grandioosseimaks". Siianigi pajatavad legendid luksusest ja meelelahutusest, mida küllastajatele seal pakuti. Erilise uhkusega reklaamiti välja siinse tantsusaali vedrudele ehitatud põrandat.

Piiratud liiklusoludes, milles San Franciscost sai rongiga sõita vaid Truckee linnani, kust suvitajad toimetati kohale tõldadega, nautis Tahoe ääres suverõõme vaid väga valitud seltskond. 1900. aastal avatud raudteeliin Truckee ja Tahoe City vahel parandas olukorda ning juba 1902. aastal avas ukseid puhkekeskus Tahoe Tavern, kus küllastajale pakuti kõikvõimalikke luksusi, sh kohapeal genereeritav elekter ja telefon. 1920-30-ndatel käivitus maanteeehitus, mis andis keskklassilegi võimaluse rajada siia oma tagasihoidlikud kempingud.

Erilist buumi märkisid aastad pärast II maailmasõda. Siis kerkisid Tahoe järve Nevada osariigi poolele uhked kasiinod, mis meelitasid kohale hulgaliselt kalifornialasi, kelle koduosariigis hasartmängud keelatud. Teise tegurina tuleks mainida läbi terve USA kulgeva I-50 ehk Lincoln Highway valmimist 1956. aastal. Talverõõmude paradiisiks aga kujunes Tahoe järv pärast 1960. aasta taliolümpiamänge Squaw orus.

Suusahooaeg algab tavaliselt kohe pärast esimest korralikku lumesadu kuskil novembris ning kestab lumerohkematel talvedel ning külmematel kevadatel lausa aprillini välja. Mitte kuigi kaugel Tahoe lõunakaldast asub legendaarne, juba pool sajandit tegutsenud suusa- ja puhkekeskus Heavenly. Aastaringelt töötab siin Tahoe ainuke köisraudtee, millega sõit vaateplatvormile/suusamäele kestab 12 minutit, mis esmakordsel sõitjal möödub garanteeritult „uuh" ja „aah" hüüete ning rohke pildiklõpsimise saatel. Suvi aga tähendab Tahoe ääres

jalgsi- või rattamatku ning veesportide harrastamist, aga ka põlispude all telkimist.

Peale spordi ning hasartmängude meelitab Tahoe kohale ka neid, kelle tunded intensiivselt ja erakordselt võrdsed järve iluga – noorpaarid. Nii nagu spordihuvilistele on ka neile loodud siin kõik võimalused, et muuta meeldejäävaks hetke, mil end teineteisele pühendatakse „õnnes ja õnnetuses, rikkuses ja vaesuses, tervises ja haiguses“.

Mõistetavalt on valge mees osanud järve äärmiselt tulutoovaks teha ning vaevalt see tendents muutub. Siiski teevad järve omanikud California ja Nevada osariik kõik, et kunagi ei korduks midagi sellist nagu Comstocki Loadi kaevandamise ajal. Järveäärses metsas tehakse vaid hooldusraiet ning järve puhtuse tagamiseks rakendatakse karme meetmeid. Hoolimata

järve äärde kerkinud käputäiest linnakestest ja puhkekeskustest saab igaüks, kes võtab ette teekonna Tahoe järve äärde, osa selle neitsilikust puhtusest ja hämmastavast ilust, millega järv juba esmaasukaid võlus.

*Airi Enge
laevalane*

Toimetusele: Lugupeetud lugejad ! Kui teil on sõpru-sugulasi laias ilmas, siis oleme tänulikud, kui annate meile nende aadressi, et saaksime nendega ühendust võtta järgmise selle rubriigi artikli asjus.

Ühtlasi palume artiklid mida soovite avaldada valla lehes saata või tuua toimetusele 31. maiks

ALATES 1. JUUNIST 2013 SAAVAD LASTEGA PERED TAOTLEDA VAJADUSPÕHIST PERETOETUST

Mis on vajaduspõhine peretoetus?

Vajaduspõhine peretoetus on toetus, mida makstakse allpool vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri elavatele lastega perekondadele. Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest.

Taotlusi vajaduspõhise peretoetuse saamiseks on võimalik kohalikele omavalitsustele esitada alates 1. juunist 2013. Toetust hakatakse välja maksma alates 1. juulist 2013.

Vajaduspõhise peretoetuse taotlemist, määramist ja maksmist reguleerib sotsiaal-hoolekande seadus.

Vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri perekonna esimesele liikmele kehtestab Riigi-kogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. Vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri aluseks on Statistikaameti poolt eelarveaastale eelneva aasta 1. märtsiks viimati avaldatud suhtelise vaesuse piir.

Vastavalt 2013. aasta riigieelarve seadusele on vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir 2013. aastal perekonna esimesele liikmele 280 eurot kuus. Igale järgnevale vähemalt 14-aastasele perekonnaliikmele on vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir 140 eurot kuus ning igale alla 14-aastasele perekonnaliikmele 84 eurot kuus.

Vajaduspõhise peretoetuse suurus on alates 1. juulist 2013 kuni 2014. aasta lõpuni 9,59 eurot kuus ühe lapsega perele ja 19,18 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele. Alates 2015. aastast toetuse suurus kahekordistub, st 19,18 eurot kuus ühe lapsega perele ning 38,36 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele. Toetust makstakse üksnes nende perekonda kuuluvate laste eest, kelle kohta makstakse pereliikmele lapsetoetust riiklike peretoetuste seaduse alusel.

Lisaks vajaduspõhisele peretoetusele võib valla- või linnavalitsus määrata ja maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse eelarvest.

Kellel on õigus vajaduspõhisele peretoetusele?

Vajaduspõhist peretoetust on õigus saada perekonnal, kelle liikmete hulka kuulub vähemalt üks riiklike peretoetuste seaduse alusel lapsetoetust saav laps, kui perekonna keskmine kuine netosissetulek on taotluse esitamise kuule eelnenud kolmel kalendrikuul olnud alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri.

Vajaduspõhise peretoetuse määramisel loetakse perekonna liikmeteks abielus või abielulistes suhetes olevad samas eluruumis elavad isikud, nende abivajavad lapsed ja vanemad või muud üht või enamat tuluallikat ühiselt kasutavad või ühise majapidamisega isikud. Perekonna koosseisu loetakse ka perekonnast eemalviibivad õpilased juhul, kui nende rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed langevad kokku perekonna elukoha aadressiandmetega. Samuti loetakse perekonna koosseisu need õpilased, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed ei lange kokku perekonna-liikmete elukoha aadressiandmetega, kuid kelle eest makstakse perekonnaliikmele lapsetoetust.

Vajaduspõhist peretoetust on õigus taotleda isikul, kellele makstakse riiklike peretoetuste seaduse alusel lapsetoetust. Perekonna kohta saab esitada ainult ühe taotluse vajaduspõhise peretoetuse saamiseks.

Perekonna sissetulekute hulka arvatakse kõikide pereliikmete vajaduspõhise peretoetuse taotlemisele eelneva kolme kuu tulud, mis ei ole allpool erandina välja toodud. Näiteks arvatakse sissetulekute hulka saadud töötasu, peretoetused (v.a kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetus kahe lapsetoetuse määra ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta), töötuskindlustushüvitis, töötutoetus, saadud elatis, elatisabi, pension, puudega vanema toetus, tulumaksu tagastus, muu sissetulek.

Vajaduspõhise peretoetuse arvestamisel ei arvata perekonna sissetulekute hulka:

1. ühekordseid toetusi, mida on üksi elavale isikule, perekonnale või selle liikmetele makstud riigi- või

kohaliku eelarve vahenditest;

2.puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus;

3.riigi tagatisel antud õppelaenu;

4.tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel makstavat stipendiumi ning söidu- ja majutustoetust;

5.õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud vajaduspõhist õppetoetust;

6.riiklike peretoetuste seaduse alusel makstavat kolmanda ja järgneva lapse lapsetoetust kahe lapsetoetuse määra (st 19,18 euro) ulatuses iga nimetatud lapsetoetust saava lapse kohta;

7.vajaduspõhist peretoetust.

Taotlemisele eelneva kolme kuu sissetulekust arvutatakse välja keskmine kuine tulu. Kui see jääb alla vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri, on perel õigus saada vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneva kolme kuu jooksul.

Kuhu pöörduda?

Vajaduspõhist peretoetust määrab ja maksab valla- või linnavalitsus.

Toetuse taotleja (ehk isik, kellele makstakse perekonna liikmete hulka kuuluva lapse või laste eest riiklike peretoetuste seaduse alusel lapsetoetust), esitab vajaduspõhise peretoetuse saamiseks avalduse hiljemalt kuu viimaseks tööpäevaks valla- või linnavalitsusele, kelle halduspiirkonnas ta alaliselt või püsivalt elab.

Vajaduspõhine peretoetus määratakse kolmeks avalduse esitamisele järgnevaks kuuks. Seejuures peavad lapsed vastama vajaduspõhise peretoetuse saamise tingimustele (st olema lapsetoetuse saajad) toetuse taotlemise kuul.

Otsuse toetuse määramise kohta teeb valla- või linnavalitsus kümne tööpäeva jooksul pärast kõigi dokumentide esitamist. Toetus makstakse välja hiljemalt 20. kuupäevaks igal avalduse esitamise kuule järgneval kolmel kuul.

NB! Perede puhul, kus on põhikooli lõpetanud 16-aastane laps, võib taotuse esitamise korral septembrikuus otsuse tegemine võtta kauem aega, sest eelnevalt on vaja saada andmed lapse õppimise jätkamise ning sellega seonduvalt lapsetoetuse saamise kohta.

Valla- või linnavalitsus võib jätta vajaduspõhise peretoetuse määramata, kui vajaduspõhise peretoetuse taotlejal või tema eestkostetaval on õigus elatist saada, kuid elatise saamise kohta ei esitata dokumenti või elatise sissenõudmisest keeldutakse.

Toetuse andmisest keeldumise otsus tehakse isikule teatavaks kirjalikus vormis viie tööpäeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

Toetuse taotlemiseks vajalikud dokumendid

Vajaduspõhise peretoetuse taotlemiseks esitatakse avaldus, milles märgitakse ära perekonnaliikmete nimed ja nende isikukoodid või sünniajad.

Avaldusele tuleb lisada dokumendid, mis tõendavad perekonnaliikmete avalduse esitamisele eelnenud kolmel kuul saadud netosissetulekut ja makstud elatise suurust.

Vaidlustamine

Valla- või linnavalitsuse tehtud otsusega mittenõustumise korral on taotlejal õigus esitada vaie maavanemale.

Kust saab täiendavat teavet?

Täiendavat teavet vajaduspõhise peretoetuse taotlemise kohta saab elukohajärgsest kohalikust omavalitsusest.

Näited vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiiri kohta 2013. aastal

- 4-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut ja 2 alla 14-aastast last

Sellise perekonna vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir on 588 eurot ($280 + 140 + 84 + 84 = 588$). Seega saab pere 2013. aastal vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul juhul, kui perekonna kolme taotlemisele eelneva kuu keskmine netosissetulek on väiksem kui 588 eurot kuus.

- 4-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut, üks 14-aastane või vanem laps ja üks alla 14-aastane laps

Sellise perekonna vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir on 644 eurot ($280 + 140 + 140 + 84 = 644$). Seega saab pere 2013. aastal vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul juhul, kui perekonna kolme taotlemisele eelneva kuu keskmine netosissetulek on väiksem kui 644 eurot kuus.

- 3-liikmeline perekond, kus on 1 täiskasvanu ja 2 alla 14-aastast last

Sellise perekonna vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir on 448 eurot ($280 + 84 + 84 = 448$). Seega saab pere 2013. aastal vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul juhul, kui perekonna kolme taotlemisele eelneva kuu keskmine netosissetulek on väiksem kui 448 eurot kuus.

- 5-liikmeline perekond, kus on 2 täiskasvanut, kaks 14-aastast või vanemat last ja 1 alla 14-aastane laps

Sellise perekonna vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir on 784 eurot ($280 + 140 + 140 + 140 + 84 = 784$). Seega saab pere 2013. aastal vajaduspõhist peretoetust taotlemisele järgneval kolmel kuul juhul, kui perekonna kolme taotlemisele eelneva kuu keskmine netosissetulek on väiksem kui 784 eurot kuus.

ÕNNITLEME**REKLAAM****JAANUAR**

06. jaanuar	Elli Jõemets	81
11. jaanuar	Milvi Saar	75
29. jaanuar	Helle Kiima	75
31. jaanuar	Milvi Vahkal	75

VEEBRUAR

02. veebruar	Õie Kraav	86
18. veebruar	Malle Tamm	75
19. veebruar	Hilla Pung	90
27. veebruar	Helga Kartsamaa	89

MÄRTS

02. märts	Jaan Lange	81
02. märts	Heinrich Peterson	83
11. märts	Melita Penijäinen	70
20. märts	Mahta Nõulik	81
23. märts	Maria Raiküla	87
27. märts	Leida Reimus	86

APRILL

04.aprill	Virve Lebedeva	88
05.aprill	Leida Kroonberg	82
07.aprill	Heinar Korbits	84
08. aprill	Elga-Leonoore Lepasepp	86
13. aprill	Antonina Õunap	83
15. aprill	Silvia Vassila	81
15. aprill	Vilma Linno	75
24. aprill	Natalja Jõgi	84
25. aprill	Leili Peterson	81
26. aprill	Ülo Zirnask	84
28. aprill	Ülo Valdner	70

Õnnitleme augusti, septembri ja oktoobri juubilare ning eakaid sünnipäevalapsi!

Õnnitlusteminutid Pereraadios kell 8.30 lainepikkusel 89,0 MHz.

UUED VALLAKODANIKUD**DETSEMBER 2012**

22. detsember Mirelle Prigo

MÄRTS 2013

18. märts Rihard Peterson

Õnnitleme vanemaid!

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatus:

Laeva
kultuurimaja juures
kell 10.00–11.00

I ja II kvartalis
11. ja 25. veebruaril
11. ja 25. märtsil
8. ja 22. aprillil
13. ja 27. mail
10. juunil

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada houseid ja sõlmida muid lepinguid. Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Rahvalikud kandlelood ja laulud nii tantsimiseks, kuulamiseks

kui ka kaasalaulmiseks!

Tel: 5043202

simmaniduo@gmail.com

Kandlemees Sander

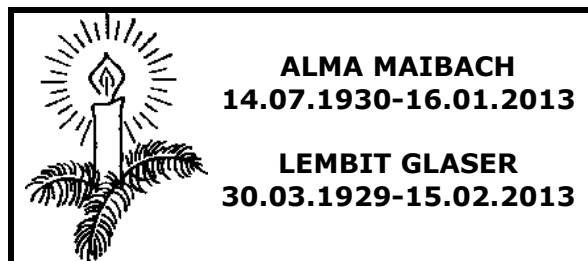
Raieõiguste ja
metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,

www.renlog.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõndis. Tel: 55 40 150

MÄLESTAME

ALMA MAIBACH
14.07.1930-16.01.2013

LEMBIT GLASER
30.03.1929-15.02.2013

“Vallakaja” väljaandja:

Laeva Vallavalitsus ja Volikogu.

Väänikvere tee 8, Laeva küla, Laeva vald, 60608
Tartumaa. Faks 7 498 348.

Toimetas: Virve Tamm/Kaimo Puniste, tel 7 301 792,
e-mail: vallakaja@laeva.ee
Trükkinud Tarmest OÜ